

Aktuelt om finansiell rapportering:

Ny regnskapslov først i 2020?

Utviklingen av norsk regnskapsregulering er for øyeblikket litt «på vent». Inntil Finansdepartementet fremmer en proposisjon med forslag om endringer i regnskapsloven, skjer det ikke så mye. Det vil si, det arbeides selvsagt noe «i kulissene» ettersom NRS arbeider med en ny norsk regnskapsstandard basert på regnskapslovutvalgets forslag. Når proposisjonen foreligger og hvilket innhold den får, er imidlertid fortsatt uklart.

Statsautorisert revisor
Anne-Cathrine Bernhoft
EY

Regnskapsregulering og IFRS for SMEs

De siste fem-seks årene har tilpasning av norske regnskapsregler til IFRS for Small and Medium-Sized Entities (IFRS for SMEs) vært et sentralt element i arbeidet med utviklingen av regnskapsreguleringen i Norge. I 2012 startet Norsk RegnskapsStiftelse (NRS) arbeidet med en ny norsk regnskapsstandard basert på IFRS for SMEs – NRS (HU) *Norsk regnskapsstandard*. Høringsutkastet ble utarbeidet innenfor rammen av dagens regnskapslov, herunder de grunnleggende prinsippene, og inneholdt en rekke særnorske avvik fra IFRS for SMEs. Forslaget ble sendt ut på høring i april 2014, og målsettingen var å få på plass en ny standard innen 2015, med pliktig implementering fra og med 2017. Senere samme år oppnevnte Finansdepartementet regnskapslovutvalget, og arbeidet med en IFRS for SMEs-basert regnskapsstandard under dagens regnskapslov stoppet opp.

Regnskapslovutvalget fikk i oppgave å utrede spørsmålet om modernisering og forenkling av regnskapslovgivningen. En sentral del av mandatet gjaldt en vurdering av om en burde åpne for eller kreve løsninger etter internasjonale regnskapsstandarder. Utvalgets mandat var imidlertid omfattende, og inneholdt en rekke eksplisitte utredningsoppgaver.

Aktuelt om finansiell rapportering

Formålet med denne spalten er å gi løpende oppdatering på aktuelle og sentrale spørsmål om finansiell rapportering. Det vil kunne være nye standarder eller tolkninger fra IASB eller NRS, men også relevante uttalelser gitt av regulerende myndigheter, eller kommentarer til andre relevante utviklingstrekk med betydning for norske foretaks finansielle rapportering.

En regnskapsfaglig spesialistgruppe i EY er forfattere av spalten. Dette nummerets spalte er forfattet av statsautorisert revisor og autorisert finansanalytiker Anne-Cathrine Bernhoft. Hun er Executive Director og leder for fagavdeling regnskap i EY.

Regnskapslovutvalget avla den første delutredningen (NOU 2015:10) i juni 2015 og delutredning II (NOU 2016:11) i juni 2016. I utredningen foreslår utvalget å vrake fundamentet i dagens regnskapslov, de grunnleggende prinsippene, og erstatte dem med et sett alminnelige prinsipper. Lovforslaget representerer en minimumsregulering etter regnskapsdirektivet, og standardsettingen vil dermed bli helt avgjørende. Uten de grunnleggende prinsippene er det i større grad «fritt frem» for å implementere IFRS for SMEs med et beskjedent antall særnorske bestemmelser, enn det som var tilfellet med 2014-forslaget. Lovutvalget var da også klare på at de mener en tilpasning til IFRS er «eneste realistiske og farbare vei», og legger til grunn at ny norsk regnskapsstandard skal bygge på IFRS for SMEs.

NRS har siden 2015 arbeidet med et «revidert» høringsutkast til ny regnskapsstandard. IFRS for SMEs er utgangspunktet for den nye norske regnskapsstandard, og arbeidet bygger så langt på de forslagene til lovregulering som regnskapslovutvalget har fremmet. Et endelig høringsutkast til ny regnskapsstandard vil selvsagt

måtte ta hensyn til Finansdepartementets vurderinger av lovutredningen og de motatte høringssvarene. Proposisjonen som utarbeides av Finansdepartementet, herunder den endelig lovteksten, må følgelig foreligge før arbeidet med forslag til ny norsk regnskapsstandard kan ferdigstilles.

RegnskapsStiftelsen har hatt som målsetting at forslaget til ny norsk regnskapsstandard skal ut på høring omtrent samtidig med at Finansdepartementet fremlegger proposisjonen. Intensjonen er at endelig innhold og ikrafttredelse av regnskapsstandard skal samordnes med ny regnskapslov, slik at lov og standard trer i kraft fra samme tidspunkt.

Finansdepartementet har i skrivende stund ikke ferdigstilt sitt arbeid. Det foreligger ingen proposisjon, og sannsynligheten for at en proposisjon vil foreligge tidlig nok til at Stortinget kan behandle den i vårsesjonen 2017, fremstår som svært liten. Et interessant spørsmål blir da om det spiller noen rolle om en rekker det på denne siden av sommeren eller ikke. Svaret er at risikoen for at 2019 ikke lenger er det mest sannsynlige tidspunktet for imple-

mentering av ny lov og standard, øker. Personlig tror jeg nå at 1. januar 2020 er mer realistisk enn 1. januar 2019, og jeg skal si noe mer om hva min vurdering bygger på i de neste par avsnittene.

En omfattende oppgave

Regnskapslovutvalget har avgitt to delutredninger på til sammen godt over 800 sider. En rekke ulike problemstillinger er utredet. Bare den siste delutredningen (NOU 2016:11) omhandlet 12 ulike emner. Utredningene omfatter alt fra internasjonalisering av regnskapsreglene gjennom mer IFRS-baserte regnskapspråk, selskapsrettslige problemstillinger knyttet til gjennomgående utbytte og utbyttebegrensningsregler, rapportering av ikke-finansiell informasjon som foretaksstyring og samfunnsansvar, til organisering av arbeidet med standardsettingen fremover, og mye mer. Høringsinstansene har delvis støttet forslagene fra lovutvalget, men på noen områder møter forslaget motstand fra enkelte sentrale høringsinstanser. Spørsmålet om organisering av standardsetteroppgaven, er et eksempel på det siste. I tillegg har Regelrådet¹ vurdert

¹ regelradet.no/regnskapslovutvalgets-utredning-om-regnskapslovens-bestemmelser-om-arsberetning-med-videre/

lovutredningen og konkludert med at den har svakheter ved at en i for liten grad har vurdert konsekvensene av lovforslaget. Regelrådet har foreslått at Finansdepartementet supplerer utredningen for å utbedre de påpekte svakhetene. Til sammen gjør dette oppgaven til Finansdepartementet stor og omfattende. Det er i så måte ikke uventet at det kan ta noe tid å ferdigstille arbeidet med en proposisjon.

Valgår i år

Det er stortingsvalg i 2017. Et nytt Storting konstitueres i oktober, og det er grunn til å tro at saker som regjeringen fremmer før valget og som ikke er ferdigbehandlet av Stortinget før det oppløses, ikke uten videre vil bli behandlet av det nye Stortinget. Det betyr at dersom Finansdepartementet rekker å fremme en proposisjon på tampen av vårsesjonen, og denne ikke blir behandlet av Stortinget før vårsesjonen er over, så skapes det forsinkelser ved at saken trolig må fremmes på nytt. Hvor mye dette forsinkesaken, er ikke klart. En proposisjon som fremmes tidlig nok høsten 2017 kan bli behandlet i Stortinget i løpet av høstsessjonen 2017. Alternativt kan dette ta noe mer tid. Avhengig av når proposisjonen fremmes, risikerer en

da at behandlingen i Stortinget skjer først i vårsesjonen 2018. Det er verdt å minne om at det ikke holder å få en lov på plass før en kan ta det nye regelverket i bruk. Den nye regnskapsstandarden for foretak med alminnelig regnskapsplikt skal ut på høring før regnskapsreguleringen er «klar for bruk». I tillegg skal også andre regnskapsstandarder på plass. Dette gjelder blant annet ny regnskapsstandard for små foretak, som også må utarbeides innenfor rammen av den nye loven og som vil erstatte dagens NRS 8 *God regnskapskikk for små foretak*. Alt dette tar nødvendigvis noe tid, og sannsynligheten for at et nytt og fullstendig regelverk er på plass først en gang i løpet av 2018, er etter mitt syn stor.

Avsluttende kommentar

Dersom det blir sen høst i 2017 eller 2018 før en ny lov foreligger, er det etter mitt syn en relativt stor risiko for at ikrafttredelsestidspunktet ikke vil være 1. januar 2019, men 1. januar 2020. Min vurdering bygger på en forventning om at myndighetene gir norsk næringsliv minst ett år til å vurdere effekter av ny lov og regnskapsstandard, og få gjennomført de nødvendige tilpasningene. I mellomtiden fortsetter vi å vente i spenning.

Dokumentbasert tilsyn av regnskapsførere

Finanstilsynets dokumentbaserte tilsyn høsten 2016 av autoriserte regnskapsførere og regnskapsførerselskaper viser at inntektene fra regnskapsføringstjenester øker sterkt. Det er imidlertid fortsatt store mangler knyttet til lovpålagt etterutdanning for de som har autorisasjon som regnskapsfører.

Statsautorisert revisor
Ruben Bjerketveit
Den norske revisorføring

Høsten 2016 ble det gjennomført et dokumentbasert tilsyn rettet mot alle personer og selskaper som har autorisasjon etter regnskapsførerloven. Alle ble bedt om å svare på en rekke spørsmål i Altinn.

Ved dette tilsynet ønsket man:

- oversikt over regnskapsførerbransjen med hensyn til struktur og virksomhet
- kontroll av opplysninger i Regnskapsførerregisteret
- statistisk informasjon om sentrale forhold
- prioritering i utvelgelsen av enheter for stedlig tilsyn
- oppfølging av enkeltpersoner og selskaper

Til sammen ble 11 633 personer og 2862 selskaper kontaktet, 11 511 personer og

2842 selskaper besvarte forespørselen. Av de forespurte ba 464 autoriserte regnskapsførere og 82 autoriserte regnskapsførerselskaper om sletting av autorisasjonen.

Nedenfor følger noen observasjoner fra tilsynet:

- For regnskapsåret 2015 var de totale inntektene fra regnskapsføringstjenester på om lag 14,0 mrd. kroner. Dette er en økning på 18,6 % sammenlignet med forrige dokumentbaserte tilsyn